

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöspäivämäärä 14.04.2026

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 14.04.2026

Lahden kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteet

1662/10.03.01.07/2026

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

erityisasiantuntija Anna-Maaria Särkkä p. 050 559 4183

Päätös

Esittelijä

suunnittelujohtaja Helminen Juha

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä Lahden kaupungin omistamien metsien hoito- ja käyttöperiaatteet.

Perusteluosa

Lahden kaupungilla on 6 900 hehtaarin metsäomaisuus, jonka hoidon ja käytön periaatteet on uudistettu Viheralueohjelman (KV 9.12.2024 § 131) mukaisesti. Edellisen kerran periaatteet on laadittu vuonna 2014 osana Lahden ensimmäistä viheralueohjelmaa.

Lahden kaupungin metsät luonnonsuojelualueineen muodostavat kattavan ja monipuolisen verkoston, jonka helppo saavutettavuus mahdollistaa aktiivisen virkistyskäytön ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen. Lahden kaupungin omistamat metsät kattavat n. 20 % kaupungin koko metsäpinta-alasta, joka valtaosin on yksityisessä omistuksessa. Lahden kaupunki omistaa metsätiloja lisäksi myös Sysmässä n. 200 hehtaaria.

Lahdessa metsät ovat lähellä asukkaita. Lahti on osa laajaa Unesco Salpausselkä Geoparkia. Toimivat monikäyttöiset ulkoilumetsät maisemallisesti arvokkailla alueilla mahdollistavat myös matkailuelinkeinon kasvun. Kaupungin laajentuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä jäljelle jäävien metsäalueiden merkitys asukkaille korostuu.

Metsien hoito- ja käyttöperiaatteet koskevat Lahden kaupungin omistamia metsiä Lahdessa ja muiden kuntien alueella. Periaatteet ohjaavat metsänhoidon ja käytön suunnittelua ja toteutusta.

Periaatteissa on sovitettu yhteen sosiaalinen, ekologinen ja taloudellinen kestävyys sekä turvattu virkistyskäytön edellytykset ja luonnon monimuotoisuus.

Periaatteiden päivityksessä on huomioitu metsien ilmastovaikutukset, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, virkistysalueiden kasvanut käyttöaste ja Nastolan kuntaliitoksen myötä lisääntynyt metsäpinta-ala. Uusin tutkimustieto metsänhoidon menetelmistä, monimuotoisuuden tilasta ja hyvinvointivaikutuksista on otettu huomioon. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyviä toimenpiteitä esitetään aiempaa laajemmin.

Metsien hoidon ja käytön painopisteet on linjattu Viheralueohjelma 2035:ssä.

Kaupungin metsiä koskevat hiilineutraaliustavoitteet ja toimenpiteet on linjattu Ilmasto-ohjelmassa (KH 2.3.2026 § 51). Luontoposiitiivisuutta koskevat tavoitteet on linjattu Luontoposiitiivisuustiekartassa (KH 21.1.2026 § 13). Metsäalueille perustettavat suojelualueet linjataan Luonnonsuojeluohjelmassa. Lahopuun määrä- ja laatutavoitteet linjataan Viheralueohjelman mukaisesti laadittavassa lahopuuohjeessa ja vieraslajien torjunta Vieraslajien torjuntaohjelmassa.

Tiivistelmä periaatteista

Kaupungin metsiä hoidetaan monitavoitteisesti eri käyttömuodot, maisema- ja luontoarvot sekä metsien ja puuston elinvoimaisuus, terveys ja muutoksiin

sopeutumiskyky turvaten ja vahvistaen. Hoidossa painotetaan erilaisten tavoitteiden yhteensovittamista.

Ilmastonmuutosta hillitään ja siihen sopeudutaan aktiivisesti. Puuston elinvoimaisuutta turvataan oikeaan aikaan ja laadukkaasti toteutetuilla toimenpiteillä, mikä ylläpitää puuston hyvää kasvua. Metsikkö- ja puustorakennetta monipuolistetaan sekä luonnon monimuotoisuutta lisätään. Yksilajisia tasaikäisiä metsiköitä, erityisesti kuusikoita, kehitetään suunnitelmallisesti ilmastomuutokseen paremmin sopeutuviksi sekametsiksi.

Kaupunkimetsien käsittelyssä otetaan korostetusti huomioon virkistys-, monimuotoisuus- ja maisema-arvot sekä alueen muut erityispiirteet. Virkistymetsissä ja maisemakohteilla suositetaan ensisijaisesti jatkuvapeitteistä metsänkasvatusta.

Kaupungin metsäverkoston kytkeytyneisyyttä lisätään. Puustoiset ekologiset yhteydet turvataan aktiivisella ja ennakoivalla metsänkäsittelyllä. Metsien luontoarvoja suojellaan ja luontotyyppejä hoidetaan arvojen lisäämiseksi. Lahopuun määrää lisätään.

Metsien hoito on taloudellista ja kestävää. Kaupunkimetsien hoitoa arvioidaan kokonaisuutena, johon sisältyvät myös pitkän aikavälin hyvinvointi- ja ympäristöhyödyt. Hoitotoimien kulut katetaan hakkuista saatavilla tuloilla. Metsänhoidon toteutustyöt hankitaan tilaajamallin mukaisesti yksityisiltä palveluntuottajilta.

Vaikutusten arviointi

Metsien hoito- ja käyttöperiaatteilla on merkittäviä positiivisia ympäristövaikutuksia. Ne edistävät ilmastonmuutoksen hillintää ja vaikuttavat osaltaan kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen. Metsien ja puuston ilmastonmuutokseen sopeutuminen vahvistuu. Periaatteet lisäävät

suunnitelmallisesti luonnon monimuotoisuutta sekä vahvistavat ekologisen verkoston kytkeytyneisyyttä.

Periaatteilla on positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin, turvallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen. Kosketuksella monimuotoiseen luontoon on positiivisia terveysvaikutuksia. Metsäalueet muodostavat jatkumon luonnontilaisesta hoidettuun tarjoten mahdollisuuksia eri käyttötavoille ja käyttäjäryhmille. Ne edistävät liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa ja alueiden kestävä virkistyskäyttö turvataan. Metsämaiseman elämyksellisyyttä ja turvallisuutta ylläpidetään. Asuinalueiden viihtyisyydestä huolehditaan ja lähimaisemia hoidetaan erityisesti asutuksen läheisyydessä ja reittien varsilla.

Talousvaikutukset liittyvät taloudellisuuteen ja kestävyteen. Metsäomaisuuden arvo turvataan pitkällä aikavälillä huolehtimalla metsien ja puuston ilmastonmuutokseen sopeutumisesta, puuston kasvukunnosta ja oikea-aikaisesti toteutetuista toimenpiteistä. Metsien hoitotoimien menot katetaan niistä saatavilla tuloilla. Metsäalueiden monitavoitteisuus, pirstaleisuus ja pienipiirteisyys lisäävät metsähoidon kustannuksia, mutta periaatteiden mukainen hoitotöiden kohdentaminen lisää kustannustehokkuutta.

Periaatteilla on jonkin verran organisaatiovaikutuksia. Ne linjaavat kaupungin yhteiset toimintatavat metsien hoitoon ja käyttöön, parantavat eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja tuovat tehokkuutta resurssien käyttöön. Metsähoidon suunnittelun ja toteutuksen monitavoitteisuus lisää jonkin verran henkilöstön kuormitusta ja pidentää prosessien ajallista kestoaa.

Yhteydet strategiaan

Lahden kaupungin strategian 2035 tavoitteena on olla hiilineutraali ensimmäisenä suurista kaupungeista ja luontopositiivinen vuoteen 2030 mennessä. Metsien hoito- ja käyttöperiaatteet edistävät osaltaan näitä tavoitteita. Periaatteet tukevat myös tavoitteita vahvistaa puhdasta, monimuotoista luontoa ja edistää liikunnallista ja

aktiivista elämäntapaa. Ne edistävät asuinalueiden viihtyisyyttä sekä tukevat tavoitetta houkutella kasvavia matkailijamääriä. Taloudellisia tavoitteita vastaa, että metsien hoito on taloudellista, kestävää ja hoitotoimien kulut katetaan niistä saatavilla tuloilla.

Vuorovaikutus metsien hoito- ja käyttöperiaatteiden laadinnassa

Metsien hoito- ja käyttöperiaatteet on linjattu laajassa yhteistyössä asukas- ja muun sidosryhmäkuulemisen sekä kaupungin sisäisen yhteistyön ja Kaupunginvaltuuston, Kaupunginhallituksen ja Kaupunkiympäristölautakunnan tuottaman palautteen pohjalta omana virkatyönä.

Asukkaiden ja sidosryhmien näkemyksiä on kerätty mm. Viheralueohjelman asukas- ja sidosryhmäkyselyssä (2023) ja Kaupunkiluonnon illassa (9/2024). Metsien hoito- ja käyttöperiaatteiden päivityksestä järjestettiin työpaja 3.12.2025, johon osallistui päättäjiä, viranomaisia ja yhdistyksiä. Luonnos oli nähtävänä 28.1.-22.2.2026 OmaLahdessa ja siitä saatiin 22 palautetta.

Kaupunkimetsien toivotaan palvelevan mahdollisimman hyvin sekä virkistyskäyttöä että luonnon monimuotoisuuden turvaamista. Metsät ovat suosittuja ulkoilualueina ja niillä on tärkeä rooli lahtelaisten fyysisen kuin henkisen hyvinvoinnin tukemisessa. Kosketuksella monimuotoiseen luontoon on sairauksia ennaltaehkäiseviä vaikutuksia. Toimivat monikäyttöiset ulkoilumetsät maisemallisesti arvokkailla alueilla mahdollistavat myös matkailuelinkeinon kasvun.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-